

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31.03.2021, sen. zn. 29 ICdo 112/2019, ECLI:CZ:NS:2021:29.ICDO.112.2019.1

Číslo: 97/2021

Právní věta:

Právní jednání, jímž se dlužník k pohledávce svého (tvrzeného) věřitele vyjádří v seznamu závazků předloženému insolvenčnímu soudu podle § 104 odst. 3 insolvenčního zákona tak, že ji nepopírá ani co do důvodu, ani co do výše, ba dokonce svůj postoj k takové pohledávce vyjádří tak, že pohledávku co do důvodu a výše „uznává“, není uznáním dluhu ve smyslu ustanovení § 2053 o. z; nejde (totiž) o právní jednání adresované věřiteli takové pohledávky.

Ve sporu o vrácení peněžité zápůjčky (§ 2390 o. z.) má žalobce jako zapůjčitel břemeno tvrzení, že s žalovaným vydlužitelem uzavřel smlouvu o zápůjčce, že vydlužiteli předmět zápůjčky odevzdal a že vydlužitel peněžitou zápůjčku řádně a včas nevrátil. Z tohoto břemene tvrzení pak pro zapůjčitele (žalobce) vyplývá důkazní břemeno pokud jde o prokázání tvrzení, že smlouva o zápůjčce byla uzavřena a že na základě této smlouvy předal vydlužiteli (žalovanému) finanční prostředky. Budou-li tyto skutečnosti prokázány, unesl zapůjčitel (žalobce) jak břemeno tvrzení, tak břemeno důkazní. Naopak, chce-li se vydlužitel (žalovaný) úspěšně ubránit, musí tvrdit, že peněžitou zápůjčku vrátil, nebo že pohledávka zanikla jiným zákonem stanoveným způsobem, popřípadě že je promlčena, a o svém tvrzení nabídnout důkazy.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.03.2021

Spisová značka: 29 ICdo 112/2019

Číslo rozhodnutí: 97

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Insolvenční řízení, Smlouva o zápůjčce (mutuum) (o. z.), Uznání dluhu

Předpisy: § 104 IZ.

§ 118a o. s. ř.

§ 129 o. s. ř.

§ 157 odst. 2 o. s. ř.

§ 2053 o. z.

§ 2390 o. z.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalobce zrušil rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 2. 2019, a rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 25. 10. 2018 a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobou podanou 6. 1. 2017 se žalobce (R. K.) domáhal vůči žalované (dlužnici J. P.) určení, že jeho nezajištěná a nevykonatelná pohledávka přihlášená do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužnice u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci (dále jen „insolvenční soud“) je v popřené výši 110.000 Kč po právu.

2. Žalobu odůvodnil tím, že:

- na základě smlouvy o zápůjčce finančních prostředků ze dne 4. 1. 2016 (dále jen „smlouva o zápůjčce“) dlužnici bezúročně zapůjčil částku 130.000 Kč,
- předložil „zesplatnění“ dluhu ze dne 16. 6. 2016,
- dlužnice má vůči němu na základě uvedené smlouvy závazek ve výši 110.000 Kč,
- předmětnou pohledávku (ve výši 110.000 Kč) přihlásil do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužnice přihláškou ze dne 4. 11. 2016, doručenou (insolvenčnímu) soudu téhož dne,
- pohledávka, kterou insolvenční správce dlužnice uznal, zůstala sporná, neboť dlužnice ji zcela popřela co do pravosti.

3. Rozsudkem ze dne 25. 10. 2018 Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „insolvenční soud“):

[1] Zamítl žalobu (bod I. výroku).

[2] Uložil žalobci zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení do 3 dnů od právní moci rozhodnutí částku 39.581 Kč (bod II. výroku).

4. Šlo o druhé rozhodnutí insolvenčního soudu ve věci, když jeho předchozí (vyhovující) rozsudek ze dne 22. 3. 2018, zrušil Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 28. 8. 2018 a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

5. Insolvenční soud vyšel ve skutkové rovině z toho, že:

6. Insolvenční řízení na majetek dlužnice bylo zahájeno u insolvenčního soudu dne 30. 8. 2016, na základě insolvenčního návrhu dlužnice (datovaného 24. 8. 2016 a opatřeného podpisem dlužnice ověřeným téhož dne), spojeného s návrhem na povolení oddlužení (dále jen „insolvenční návrh“) [A-1].

7. V insolvenčním návrhu označila dlužnice jako své věřitele P. F. s. r. o., Český inkasní kapitál, a. s., a žalobce, s tím, že mu dluží částku 100.000 Kč, splatnou 25. 6. 2016, coby zbytek nesplacené půjčky podle smlouvy o půjčce.

8. Dovolatel podáním došlým insolvenčnímu soudu „16. 11. 2016“ (správně 4. 11. 2016) přihlásil do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužnice pohledávku ve výši 110.000 Kč, jako nezajištěnou nevykonatelnou pohledávku z titulu smlouvy o zápůjčce splatnou 25. 6. 2016. K přihlášce připojil

písemnou (oboustranně podepsanou) smlouvu o zápůjčce, ve které je jako zapůjčitel a věřitel označen on a jako vydlužitelka dlužnice, a v níž se uvádí, že věřitel při podpisu této smlouvy přenechal dlužnici částku 130.000 Kč v hotovosti, a že dlužnice podpisem na smlouvě výslovně stvrzuje, že uvedenou částku od věřitele v hotovosti převzala (článek I.).

9. Při přezkumném jednání, jež se konalo dne 9. 12. 2016 (B-3), popřela dlužnice pravost dovolatelsvy pohledávky s odůvodněním, že si od něj nikdy nic nepůjčovala.

10. Žalobce ve výpovědi tvrdil existenci zápůjčky, jak ji popsal v žalobních tvrzeních, a uvedl, že po dvou splátkách dluhu zjistil, že si dlužnice podala insolvenční návrh, a vyvolal splatnost celého dluhu.

11. Žalovaná ve výpovědi setrvala na tom, že sama na sebe nepodala žádný insolvenční návrh žádnou půjčku si od žalobce nebrala a nic mu nepředávala ani nevracela. Připustila, že podpis na smlouvě o zápůjčce je jejím vlastnoručním podpisem.

12. Na výše uvedeném skutkovém základě insolvenční soud - vycházející z ustanovení § 118a odst. 1 a 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), a z ustanovení § 2390 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též jen „o. z.“) a zdůrazňuje vázanost závazným právním názorem obsaženým ve zrušujícím usnesení odvolacího soudu ze dne 28. 8. 2018 (že při reálné povaze smlouvy o zápůjčce nese žalobce povinnost tvrzení a důkazní břemeno ohledně jejího vzniku) - uzavřel, že u smlouvy o zápůjčce musí žalobce tvrdit a prokázat, že předmět půjčky (v daném případě peníze) reálně předal žalované a ta jej převzala. Verze žalobce o reálném předání a převzetí peněz zůstala v řízení sporná, neboť žalovaná toto tvrzení popřela a žalobce zůstal nečinný přes poučení soudu ve smyslu § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. Platí (proto), že žalobce v řízení neunesl důkazní břemeno, když jeho tvrzení zůstala osamocena a žalobce, přesto, že uváděl, že žalovaná ve čtyřech případech půjčku splácela po 5.000 Kč, k čemuž vydával pokladní doklady, takové důkazy nepředložil (tvrdil, že je ztratil, včetně dokladu pošty o odeslání listiny o „zesplatnění dluhu“ žalované).

13. K odvolání žalobce Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 5. 2. 2019:

[1] Potvrdil rozsudek insolvenčního soudu (první výrok).

[2] Uložil žalobci zaplatit žalované do 3 dnů od právní moci rozhodnutí na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 9.526,50 Kč (druhý výrok).

14. Odvolací soud po přezkoumání napadeného rozhodnutí přitakal závěrům insolvenčního soudu. Odvolací soud především poukázal na to, že v reakci na jeho výtku (obsaženou ve zrušujícím usnesení ze dne 28. 8. 2018) insolvenční soud poučil žalobce o povinnosti doplnit skutková tvrzení o reálném kontraktu tvrzené zápůjčky, tedy o veškerých skutkových okolnostech, za nichž došlo k uzavření smlouvy a především k předání peněz a v návaznosti na doplnění skutkových tvrzení také o povinnosti navrhnout konkrétní důkazy. K tomu dodal, že z protokolu o jednání konaném u insolvenčního soudu dne 18. 10. 2018 je zřejmé, že žalobce skutková tvrzení nedoplnil, když k důkazu nejdříve navrhl svůj účastnický výsledek a insolvenční spisy a posléze uvedl, že „se svým účastnickým výslechem nesouhlasí a žádné jiné důkazní návrhy nepředkládá“.

15. K odvolací námitce poukazující na předchozí insolvenční návrhy žalované odvolací soud uzavřel, že závazek vůči žalobci nebyl součástí prvního insolvenčního návrhu žalované (z 9. 6. 2016); „objevil“ se až v insolvenčních návrzích, které pro žalovanou vyhotovoval žalobce. Nicméně ani uvedení tohoto závazku ve svém důsledku nepředstavuje fikci uznání závazku žalované.

16. K tomu, že žalobce v souvislosti s tvrzením, že dlužnice podpisem smlouvy výslovně potvrdila, že uvedenou částku v hotovosti převzala, odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu „33 Cdo 2547/2011“

[správně jde o rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2012, sp. zn. [33 Cdo 2547/2011](#), který je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupný na webových stránkách Nejvyššího soudu], odvolací soud uvedl, že předmětný odkaz je zcela nepřipadný. V onom rozhodnutí, stejně jako např. v „rozhodnutích“ sp. zn. [29 Cdo 2090/2009](#) a sp. zn. [33 Cdo 3912/2010](#) (jde o rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2010, sp. zn. [29 Cdo 2090/2009](#), uveřejněný v časopise Soudní judikatura, číslo 3, ročníku 2011, pod číslem 28, a o rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2012, sp. zn. [33 Cdo 3912/2010](#)) Nejvyšší soud uzavřel, že břemeno tvrzení ve sporu o vrácení půjčky nese věřitel, na kterém je, aby prokázal, že k uzavření smlouvy o půjčce došlo, že dlužníkovi předmět půjčky odevzdal a že dlužník předmět půjčky řádně a včas nevrátil.

17. Žalobce i přes řádné poučení insolvenčního soudu zcela rezignoval na doplnění skutkových tvrzení a za takového stavu věci nemohl prokázat a také neprokázal, že s žalovanou uzavřel smlouvu o zápůjčce, že došlo ke skutečnému odevzdání (přenechání) předmětu půjčky (peněz) žalované coby dlužnici. Jinými slovy řečeno, netvrdil a neprokázal, že „z jeho strany došlo k jím tvrzenému závazku předat peněžní prostředky žalované“, a že žalované tím vznikl závazek vrátit takto přenechané poskytnuté finanční prostředky žalobci.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

18. Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce „v celém jeho rozsahu“ dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, konkrétně otázky:

Zakládá seznam závazků vyhotovený pro účely návrhu na povolení oddlužení obsahující identifikaci závazku, uznání dluhu co do důvodu a výše, a prohlášení o pravdivosti a úplnosti seznamu vyvratitelnou právní domněnku uznání závazku podle ustanovení § 2053 o. z.?

19. Dovolatel namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

20. V mezích uplatněného dovolacího důvodu dovolatel dovozuje, že na základě listin, které v řízení předložil, měly soudy dojít k závěru o existenci závazku z důvodu jeho uznání dle § 2053 o. z.

21. Insolvenčnímu soudu dovolatel vytýká, že při hodnocení důkazů porušil zásadu formulovanou v § 132 o. s. ř. a bezdůvodně přehlédl závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. [33 Cdo 2547/2011](#). Práva dovolatele (princip rovnosti stran) pak soudy poškodily i tím, že nevyvodily žádný právní závěr z listin obsahujících uznávací prohlášení žalované (seznamů závazků předložených žalovanou v insolvenčních řízeních).

III.

Přípustnost dovolání

22. Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

23. Dovolání v dané věci je přípustné podle § 237 o. s. ř., když pro daný případ neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř., vypočtených v § 238 o. s. ř., a v posouzení

dovoláním předestřené právní otázky jde ve vazbě na zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, o věc v insolvenčních poměrech dovolacím soudem neřešenou.

IV. Důvodnost dovolání

24. Nejvyšší soud se - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - nejprve zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

25. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

26. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

27. Pro další úvahy Nejvyššího soudu při řešení dovolatelem položené otázky jsou rozhodná následující ustanovení občanského zákoníku, občanského soudního řádu a insolvenčního zákona (ve znění, jež nedoznalo změn od doby, kdy mělo dojít k uzavření smlouvy o peněžité zápůjčce, do vydání napadeného rozhodnutí):

§ 2053 (o. z.)

Uzná-li někdo svůj dluh co do důvodu i výše prohlášením učiněným v písemné formě, má se za to, že dluh v rozsahu uznání v době uznání trvá.

§ 133 (o. s. ř.)

Skutečnost, pro kterou je v zákoně stanovena domněnka, jež připouští důkaz opaku, má soud za prokázanu, pokud v řízení nevyšel najevo opak.

§ 104 (insolvenčního zákona)

(1) Podá-li insolvenční návrh dlužník, je povinen k němu připojit

a/ seznam svého majetku včetně svých pohledávek s uvedením svých dlužníků (dále jen „seznam majetku“),

b/ seznam svých závazků s uvedením svých věřitelů (dále jen „seznam závazků“),

c/ seznam svých zaměstnanců,

d/ listiny, které dokládají úpadek nebo hrozící úpadek.

(...)

(3) V seznamu závazků je dlužník povinen jako své věřitele označit všechny osoby, o kterých je mu známo, že vůči němu mají pohledávky nebo jiná majetková práva, nebo které vůči němu pohledávky nebo jiná majetková práva uplatňují. Jsou-li věřiteli dlužníka osoby dlužníkovi blízké nebo osoby, které tvoří s dlužníkem koncern, musí dlužník tyto skutečnosti výslovně uvést. Dlužník v seznamu závazků uvede údaj o výši a splatnosti jednotlivých závazků a stručně uvede, které z pohledávek svých věřitelů popírá co do důvodu nebo co do výše a proč. Má-li dlužník věřitele, o kterých je mu známo, že proti němu mají právo na uspokojení ze zajištění,

nebo kteří toto právo proti němu uplatňují, uvede je odděleně. U pohledávek těchto věřitelů dále označí věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, u kterých se uplatňuje uspokojení ze zajištění, včetně údaje o tom, které movité věci se nacházejí v držení věřitele nebo třetí osoby, dále označení druhu zajištění a důvodu jeho vzniku. Dále dlužník uvede, zda a v jakém rozsahu právo na uspokojení ze zajištění popírá a proč.

(4) Nemá-li dlužník žádné zaměstnance nebo žádné dlužníky, uvede to v seznamech výslovně. Pro označení osob v seznamech platí § 103 odst. 1 obdobně. Předložené seznamy musí dlužník podepsat a výslovně v nich uvést, že jsou správné a úplné.

28. Uznání dluhu je samostatným zajišťovacím institutem; zajišťovací funkci plní tím, že zakládá právní domněnku existence dluhu v době uznání. Prohlášení o uznání dluhu podle ustanovení § 2053 o. z. představuje jednostranné právní jednání dlužníka adresované věřiteli; to však nebrání tomu, aby prohlášení o uznání dluhu bylo učiněno ve smlouvě uzavřené mezi dlužníkem a věřitelem. Kromě obecných náležitostí předepsaných pro právní jednání (§ 545 a násl. o. z.) je k jeho platnosti třeba písemná forma a uvedení důvodu dluhu a jeho výše (tedy uznání dluhu „co do důvodu a výše“). Způsob vymezení důvodu dluhu a jeho výše zákon nestanoví. Nemusí být tedy výslovně uvedeny přímo v písemném prohlášení; stačí, že písemný projev obsahuje takové údaje, ze kterých za případné pomoci výkladu projevu vůle vyjádřeného v posuzovaném právním jednání (podle pravidel vyplývajících z ustanovení § 555 a § 556 o. z.) důvod dluhu a jeho výše nepochybně vyplývají (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2019, sp. zn. [21 Cdo 6073/2017](#)).

29. Protože uznání dluhu je právním jednáním, pro které je pod sankcí neplatnosti stanovena písemná forma (§ 582 odst. 1 věta první o. z.), musí být určitost projevu vůle uzнат dluh co do důvodu a výše dána obsahem listiny, na níž je zaznamenán; nestačí, že dlužníku, který jednostranné právní jednání učinil, případně věřiteli, kterému bylo toto právní jednání adresováno, byl jasný jak důvod uznávaného dluhu, tak jeho výše, není-li to poznatelné z textu listiny. Určitost písemného projevu vůle je objektivní kategorií a takový projev vůle by neměl vzbuzovat důvodně pochybnosti o jeho obsahu ani u třetích osob (srov. opět rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. [21 Cdo 6073/2017](#)).

30. Uznání dluhu plní zajišťovací funkci tím, že zakládá právní domněnku existence dluhu v době uznání. Tím se ve sporu posiluje procesní pozice věřitele, neboť v něm nemusí dokazovat vznik dluhu, ani jeho trvání v době, kdy k uznání došlo. Důsledkem uznání závazku je tedy přesun důkazní povinnosti (důkazního břemene) z věřitele na dlužníka, na němž tak je, aby prokázal, že závazek nevznikl, zanikl či byl převeden na jiného. V rovině procesního práva vyvratitelná domněnka nachází svůj odraz v ustanovení § 133 o. s. ř. (srov. opět rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. [21 Cdo 6073/2017](#)).

31. V poměrech dané věci pojí dovolatel účinky uznání dluhu ve smyslu ustanovení § 2053 o. z. se skutečností, že v seznamu závazků datovaném 24. 8. 2016 (A-3), který připojila k insolvenčnímu návrhu, a v němž vlastnoručním podpisem stvrdila své prohlášení, že je správný a úplný, jej dlužnice označila jako svého věřitele s nevykonatelnou nezajištěnou pohledávkou z titulu smlouvy o půjčce, neuhrazenou ve výši 100.000 Kč, a splatnou 25. 6. 2016. O všech závazcích (dluzích), jež uvedla v seznamu závazků, dlužnice tamtéž souhrnně prohlásila: „Veškeré závazky uznávám co do důvodu a výše“. Poměřováno judikatorními závěry shrnutými výše v odstavcích 28. až 30. je ze seznamu závazků jednoznačně seznatelný projev vůle dlužnice uzнат dluh co do důvodu a výše. Předmětný seznam závazků přesto nelze míti za uznání dluhu ve smyslu ustanovení § 2053 o. z.

32. Již v rozsudku ze dne 31. 1. 2007, sp. zn. [29 Odo 1297/2004](#), uveřejněném pod číslem 101/2007 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 101/2007“), Nejvyšší soud při výkladu právního úkonu spočívajícího v uznání peněžitého závazku ve smyslu ustanovení § 323 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), vysvětlil, že je stěžejí představitelné, aby uznání závazku bylo

jednostranným úkonem dlužníka, který nemá adresáta. V takovém případě by totiž - dovedeno ad absurdum - jeho účinky nastávaly, ať by adresátem uznání byl kdokoliv. Jinak řečeno, v takovém případě by za uznání závazku mohl být (kdyby se tohoto závazku týkal) pokládán např. i obsah obchodní korespondence, kterou dlužník vedl s osobou odlišnou od věřitele uznaného závazku, nebo dokonce písemně zaznamenaný obsah dlužníkovy porady s jeho advokátem o způsobu vedení sporu s takovým věřitelem. Důraz na závěr, že písemné uznání závazku podle § 323 odst. 1 obch. zák. je jednostranným právním úkonem dlužníka „adresovaným věřiteli“, podpořený odkazem na [R 101/2007](#), klade i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2018, sp. zn. [32 Cdo 720/2017](#), uveřejněný v časopise Soudní judikatura, číslo 5, ročníku 2020, pod číslem 51. V něm Nejvyšší soud uzavřel, že označení závazku (dluhu) dlužníkem v seznamu závazků připojeném k insolvenčnímu návrhu podle § 104 odst. 3 věty první insolvenčního zákona nemá účinky uznání závazku podle § 323 odst. 1 obch. zák., neboť (takový) seznam závazků není hmotněprávním úkonem (nejde o projev vůle směřující k přivození zákonem předjímaných změn ve vztazích hmotného práva, nýbrž o povinnou, insolvenčním zákonem předepsanou, přílohu procesního úkonu - insolvenčního návrhu). K tomuto závěru se Nejvyšší soud dále přihlásil i v rozsudku ze dne 15. 1. 2020, sp. zn. [32 Cdo 3549/2019](#).

33. Důvod odchýlit se od výše formulovaných závěrů pak Nejvyšší soud nemá ani v poměrech úpravy obsažené s účinností od 1. 1. 2014 v § 2053 o. z. (k použitelnosti judikatorních výstupů dosažených při výkladu ustanovení § 323 odst. 1 obch. zák. a § 558 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, při aplikaci § 2053 o. z., srov. též rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. [21 Cdo 6073/2017](#)). Podstatné je již to, že seznam závazků je v takovém případě coby zákonem předepsaná příloha insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení procesním úkonem adresovaným (stejně jako insolvenční návrh samotný) insolvenčnímu soudu (srov. § 97 odst. 1 insolvenčního zákona a např. též § 128 odst. 3 insolvenčního zákona), jenž se věřitelům dlužníka uvedeným v seznamu závazků ani nedoručuje, stejně jako dlužníkův insolvenční návrh samotný (srov. § 103 odst. 4 insolvenčního zákona).

34. Lze tedy shrnout, že právní jednání, jímž se dlužník k pohledávce svého (tvrzeného) věřitele vyjádří v seznamu závazků předloženému insolvenčnímu soudu podle § 104 insolvenčního zákona tak, že ji nepopírá ani co do důvodu, ani co do výše, ba dokonce svůj postoj k takové pohledávce vyjádří tak, že pohledávku co do důvodu a výše „uznává“, není uznáním dluhu ve smyslu ustanovení § 2053 o. z.; nejde (totiž) o právní jednání adresované věřiteli takové pohledávky. Dovolání proto potud není opodstatněné.

35. Napadené rozhodnutí přesto neobstojí.

36. U přípustného dovolání přihlíží Nejvyšší soud z úřední povinnosti též k vadám, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 o. s. ř.). Právě takovou vadou je postiženo řízení před soudy nižších stupňů v dané věci. Pro posouzení níže rozebraných vad řízení jsou rozhodná následující ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (ve znění, jež nedoznalo změn od doby, kdy mělo dojít k uzavření smlouvy o peněžité zápůjčce), a občanského soudního řádu (ve znění, jež nedoznalo změn od zahájení sporu):

Zápůjčka

§ 2390 (o. z.)

Základní ustanovení

Přenechá-li zapůjčitel vydlužiteli zastupitelnou věc tak, aby ji užil podle libosti a po čase vrátil věc stejného druhu, vznikne smlouva o zápůjčce.

§ 118a o. s. ř.

(1) Ukáže-li se v průběhu jednání, že účastník nevyklíčil všechny rozhodné skutečnosti nebo že je uvedl neúplně, předseda senátu jej vyzve, aby svá tvrzení doplnil, a poučí jej, o čem má tvrzení doplnit a jaké by byly následky nesplnění této výzvy.

(...)

(3) Zjistí-li předseda senátu v průběhu jednání, že účastník dosud nenavrhł důkazy potřebné k prokázání všech svých sporných tvrzení, vyzve jej, aby tyto důkazy označil bez zbytečného odkladu, a poučí jej o následcích nesplnění této výzvy.

(...)

§ 129 (o. s. ř.)

(1) Důkaz listinou se provede tak, že ji nebo její část při jednání předseda senátu přečte nebo sdělí její obsah, případně předloží účastníkům k nahlédnutí, je-li to postačující.

(...)

§ 157 (o. s. ř.)

(...)

(2) Není-li dále stanoveno jinak, soud v odůvodnění rozsudku uvede, čeho se žalobce (navrhovatel) domáhal a z jakých důvodů a jak se ve věci vyjádřil žalovaný (jiný účastník řízení), stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce; není přípustné ze spisu opisovat skutkové přednesy účastníků a provedené důkazy. Soud dbá o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé. Odůvodnění uvedené v písemném vyhotovení rozsudku musí být v souladu s vyhlášeným odůvodněním.

(...)

§ 213 (o. s. ř.)

(...)

(3) K provedeným důkazům, z nichž soud prvního stupně neučinil žádná skutková zjištění, odvolací soud při zjišťování skutkového stavu věci nepřihlédne, ledaže by je zopakoval; tyto důkazy je povinen zopakovat, jen jestliže ke skutečnosti, jež jimi má být prokázána, soud prvního stupně provedl jiné důkazy, z nichž při zjišťování skutkového stavu vycházel.

(...)

37. Již v rozsudku svého velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 20. 6. 2012, sp. zn. [31 Cdo 619/2011](#), uveřejněném pod číslem 115/2012 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 115/2012“), Nejvyšší soud vysvětlil, že rozsah důkazní povinnosti je ve sporném řízení zásadně určen rozsahem povinnosti tvrdit skutečnosti, neboť aby mohl účastník nějakou skutečnost prokázat, musí ji nejdříve tvrdit. V tomto smyslu právní teorie hovoří o břemenu tvrzení, jímž rozumí procesní odpovědnost účastníka řízení za to, že za řízení netvrdil všechny rozhodné skutečnosti významné pro rozhodnutí a

že z tohoto důvodu muselo být rozhodnuto o věci samé v jeho neprospěch. Smyslem břemene tvrzení je umožnit soudu rozhodnout o věci samé i v takových případech, kdy určitá skutečnost, významná podle hmotného práva pro rozhodnutí věci, pro nečinnost účastníků (v důsledku nesplnění povinnosti uložené účastníkům ustanovením § 101 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.) nemohla být prokázána, neboť vůbec nebyla účastníky tvrzena. K tomu, aby účastník v řízení dostal své povinnosti tvrzení, slouží poučení podle ustanovení § 118a odst. 1 o. s. ř.

38. Poučovací povinnost ve smyslu § 118a odst. 3 o. s. ř. se pak uplatňuje tam, kde je namístě učinit závěr, že účastník, jemuž je ku prospěchu prokázání určité (pro věc rozhodné) skutečnosti, nesplnil svou důkazní povinnost, respektive dosud provedenými důkazy neunesl důkazní břemeno o takové skutečnosti, takže nenabídne-li (po poučení dle § 118a odst. 3 o. s. ř.) důkazy způsobilé takovou skutečnost prokázat, budou jej stíhat procesní následky spočívající v neunesení důkazního břemene o takové skutečnosti (srov. rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. [31 Cdo 4616/2010](#), uveřejněný pod číslem 98/2013 Sb. rozh. obč., nebo opět [R 115/2012](#)).

39. Rozhodnutí založené na neunesení důkazního břemene o určité skutečnosti nelze zaměňovat s rozhodnutím založeným na tom, že na základě jiných důkazů byl skutkový stav o této skutečnosti zjištěn (pozitivně) jinak, než tvrdil některý z účastníků. V takovém případě nejde o to, že se určitá skutečnost neprokázala, nýbrž o to, že se prokázala jinak, než účastník tvrdil. Má-li soud určitou skutečnost za prokázanou jinak, než tvrdil některý z účastníků řízení, pak nemá důvod přistoupit k poučení dle § 118a odst. 3 o. s. ř., jelikož jeho rozhodnutí není v takovém případě rozhodnutím založeným na neunesení důkazního břemene o oné skutečnosti (srov. shodně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2019, sp. zn. [29 Cdo 3071/2018](#), uveřejněný v časopise Soudní judikatura, číslo 9, ročníku 2020, pod číslem 89).

40. Judikatura Nejvyššího soudu k výkladu ustanovení § 657 obč. zák. je ustálena v závěru, že smlouva o půjčce je tradičně považována za smlouvu reálnou; znamená to, že ke smlouvě o půjčce nedochází jen na základě dohody stran (účinným přijetím návrhu na uzavření smlouvy), ale až skutečným odevzdáním předmětu půjčky dlužníku, ke kterému při peněžité půjčce může dojít i bezhotovostním převodem na účet dlužníka (k tomu srov. např. důvody usnesení velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 11. 2. 2015, sp. zn. [31 Cdo 2184/2013](#), uveřejněného pod číslem 55/2015 Sb. rozh. obč.). Na tuto judikaturu navázala (vyšla z ní jako z použitelné) i judikatura Nejvyššího soudu k ustanovení § 2390 o. z. V rozsudku ze dne 29. 4. 2020, sp. zn. [33 Cdo 1261/2019](#), tak Nejvyšší soud ozřejmil, že smlouvou o zápůjčce přenechává zapůjčitel vydlužiteli věci určené podle druhu, zejména peníze, a dlužník se zavazuje vrátit po uplynutí dohodnuté doby věci stejného druhu. Smlouva o zápůjčce má reálnou (nikoliv jen konsensuální) povahu. Vznik zápůjčky předpokládá nejen dohodu stran, ale i skutečné odevzdání předmětu zápůjčky. Při peněžité půjčce (nyní zápůjčce) může dojít k předání peněz i bezhotovostním převodem na účet vydlužitele, nebo osobě (na účet osoby) určené vydlužitelem.

41. V procesní rovině Nejvyšší soud při pojmenování povinnosti tvrzení (břemene tvrzení) a důkazního břemene věřitele (žalobce) ve sporu o vrácení půjčky podle § 657 obč. zák. ustáleně vychází ze závěrů formulovaných především v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2009, sp. zn. [21 Cdo 4520/2007](#). V něm vysvětlil, že z hypotézy hmotněprávní normy uvedené v ustanovení § 657 obč. zák., která vymezuje obsah povinnosti tvrzení a důkazní povinnosti věřitele, vyplývá, že ve sporu o vrácení půjčené částky má žalobce jako věřitel břemeno tvrzení, že se žalovaným dlužníkem uzavřel smlouvu o půjčce, že dlužníkovi předmět půjčky odevzdal a že dlužník půjčené peníze řádně a včas nevrátil. Z tohoto břemene tvrzení pak pro věřitele (žalobce) vyplývá důkazní břemeno, pokud jde o prokázání tvrzení, že smlouva o půjčce byla uzavřena a že na základě této smlouvy předal žalovanému finanční prostředky. Neunesení-li věřitel (žalobce) břemeno tvrzení nebo důkazní břemeno v tomto směru, musí rozhodnutí soudu vyznít v jeho neprospěch, aniž by se soud musel dále zabývat

pravdivostí tvrzení, které jsou součástí procesní obrany žalovaného dlužníka, a za tímto účelem provádět dokazování. Tomu odpovídají i závěry obsažené v rozsudcích Nejvyššího soudu sp. zn. [29 Cdo 2090/2009](#) a sp. zn. [33 Cdo 3912/2010](#), na něž odkazuje odvolací soud (srov. odstavec 16. výše). Shrnutí obsažené v rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. [33 Cdo 2547/2011](#), převzaté odvolacím soudem, má mít (podle onoho rozsudku) rovněž původ v rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. [21 Cdo 4520/2007](#); jde ovšem o shrnutí nepřesné (zkratkovité), jelikož rozsah důkazního břemene věřitele ve sporu o vrácení půjčky vymezuje stejně jako rozsah břemene tvrzení. V intencích závěrů plynoucích z posledně označeného rozsudku je (totiž) ve sporu o vrácení půjčky tvrzení, že dlužník půjčené peníze řádně a včas nevrátil, součástí věřitelova (žalobcova) břemene tvrzení, důkazní břemeno o tom, že dlužník předmět půjčky řádně a včas nevrátil, však věřitel nenese.

42. V návaznosti na judikatorní závěry formulované k břemenu tvrzení a k důkaznímu břemenu ve sporu o vrácení půjčky podle § 657 obč. zák. pak i pro poměry úpravy obsažené v § 2390 o. z. platí, že ve sporu o vrácení peněžité zápůjčky má žalobce jako zapůjčitel břemeno tvrzení, že s žalovaným vydlužitelem uzavřel smlouvu o zápůjčce, že vydlužiteli předmět zápůjčky odevzdal a že vydlužitel peněžitou zápůjčku řádně a včas nevrátil. Z tohoto břemene tvrzení pak pro zapůjčitele (žalobce) vyplývá důkazní břemeno, pokud jde o prokázání tvrzení, že smlouva o zápůjčce byla uzavřena a že na základě této smlouvy předal vydlužiteli (žalovanému) finanční prostředky. Budou-li tyto skutečnosti prokázány, unesl zapůjčitel (žalobce) jak břemeno tvrzení, tak břemeno důkazní. Naopak, chce-li se vydlužitel (žalovaný) úspěšně ubránit, musí tvrdit, že peněžitou zápůjčku vrátil, nebo že pohledávka zanikla jiným zákonem stanoveným způsobem, popřípadě že je promlčena, a o svém tvrzení nabídnout důkazy. Tyto závěry pak platí i v incidenčním sporu, v němž se věřitel domáhá vůči popírajícímu (insolvenčnímu) dlužníku určení, že jeho nevykonatelná pohledávka přihlášená do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka jako pohledávka z titulu nároku na vrácení peněžité zápůjčky, je po právu.

43. Ve výše ustaveném judikatorním rámci lze ve vztahu k napadenému rozhodnutí především uvést, že úsudek, podle kterého „(...) žalobce (...) zcela rezignoval na doplnění skutkových tvrzení a za takového stavu věci nemohl prokázat a také neprokázal, že s žalovanou uzavřel smlouvu o zápůjčce, že došlo ke skutečnému odevzdání (přenechání) předmětu půjčky (peněz) žalované coby dlužnici. Jinými slovy řečeno, netvrdil a neprokázal, že z jeho strany došlo k jím tvrzenému závazku předat peněžní prostředky žalované, a že žalované tím vznikl závazek vrátit takto přenechané poskytnuté finanční prostředky žalobci“ (srov. reprodukce odstavce 9. napadeného rozhodnutí v odstavci 17. výše), je co do takto formulovaného názoru o nesplnění břemene tvrzení ve zjevném rozporu se skutečným obsahem spisu. To, že jako zapůjčitel uzavřel s dlužnicí jako vydlužitelkou uzavřel smlouvu o zápůjčce finančních prostředků (4. 1. 2016) a že předmět zápůjčky (částku 130.000 Kč) dlužnici bezúročně zapůjčil, jakož i to, že pohledávka je splatná a že mu dlužnice dosud nevrátila částku 110.000 Kč, tvrdil dovolatel řádně již v žalobě (srov. odstavec 2. výše). V podání datovaném 17. 10. 2018 (doručeném insolvenčnímu soudu téhož dne) [č. l. 88-89] pak dovolatel své tvrzení o předání peněžité zápůjčky dlužnici zopakoval (uváděje, že má za prokázáno, že došlo k předání „finanční zápůjčky“ žalované, což žalovaná stvrdila na smlouvách o zápůjčce). Do protokolu o jednání konaném u insolvenčního soudu dne 18. 10. 2018 (č. l. 91-92) pak žalobce prostřednictvím své zmocněnkyně uvedl, že „předmětná smlouva o půjčce byla uzavřena dne 4. 1. 2016“ a že „k předání dohodnuté částky 130.000 Kč došlo v autě žalobce v místě bydliště žalované při podpisu smlouvy“ (č. l. 91 p. v.). Již na tomto základě lze uzavřít, že žalobce coby zapůjčitel splnil povinnost tvrzení vyplývající z hypotézy právní normy obsažené v § 2390 o. z., takže bylo vyloučeno odůvodnit jeho neúspěch ve sporu tím, že neunesl břemeno tvrzení.

44. Neunesení důkazního břemene dovolatelem pak odvolací soud odůvodnil tím, že dovolatel sice k důkazu nejdříve navrhl svůj účastnický výslech a insolvenční spisy a posléze uvedl, že „se svým účastnickým výslechem nesouhlasí a žádné jiné důkazní návrhy nepředkládá“ (srov. reprodukce

odstavce 5. napadeného rozhodnutí v odstavci 14. výše). Také tato odvolací argumentace odporuje skutečnému obsahu spisu.

45. V protokolu o jednání konaném u insolvenčního soudu dne 18. 10. 2018 je sice zaznamenáno, že „žalobce nesouhlasí se svým účastnickým výsledkem u dnešního jednání“ (č. l. 91 p. v.), prohlášení, že „žádné jiné důkazní návrhy nepředkládá“ (v kontextu „citace“ odvolacího soudu rozuměj „jiné důkazní návrhy než svůj účastnický výslech“), však neučinil. Ve skutečnosti je tamtéž zaznamenáno prohlášení zmocněnkyně žalobce, že „žalobce jiné důkazní návrhy, než byly prezentovány shora, nenavrhuje“. Následuje tato protokolace:

„Na to opakovaně soudem žalobce prostřednictvím své zmocněnkyně poučen ve smyslu § 118a odst. 3 o. s. ř. a vyzván k označení dalších důkazních prostředků za situace, kdy soud dospívá k závěru, že nenavrhl doposud důkazy potřebné k prokázání všech svých sporných skutkových tvrzení, s tím, že v opačném případě následkem nesplnění si této výzvy může být rozhodnutí pro něj být nepříznivé.

Po tomto poučení zmocněnkyně žalobce uvádí, že žádné další důkazní návrhy žalobce neuplatňuje a neoznačuje“.

46. Prohlášením reprodukováným v předchozím odstavci však tamtéž předchází prohlášení zmocněnkyně žalobce, že v souvislosti s tvrzením, že „předmětná smlouva o půjčce byla uzavřena dne 4. 1. 2016“, a že „k předání dohodnuté částky 130.000 Kč došlo v autě žalobce v místě bydliště žalované při podpisu smlouvy“, navrhuje „účastnický výslech žalobce a provedení důkazů předmětnými insolvenčními spisy jak se na ně poukazuje ve vyjádření, s tím, že nakonec již tyto důkazy byly provedeny, rovněž tak smlouva o zápůjčce“.

47. Při odvolacím jednání konaném dne 5. 2. 2019 (č. l. 117) pak po poučení, že v odvolacím řízení, které probíhá v systému neúplné apelace, lze uplatňovat nové skutečnosti a označovat nové důkazní návrhy pouze v intencích ustanovení § 205a o. s. ř., zástupci účastníků shodně prohlásili, že „žádné nové tvrzení neuvádí ani důkazy nenavrhují“ (č. l. 117 p. v.).

48. Ze spisu je patrné, že všechny důkazy v řízení prováděl soud prvního stupně (insolvenční soud). Vedle důkazů výsledkem účastníků provedených při jednáních konaných 31. 1. 2018 (č. l. 41-42) a 16. 2. 2018 (č. l. 49-51) provedl insolvenční soud (při jednání konaném dne 16. 2. 2018) jen důkaz listinami žurnalizovanými na č. l. 35 až 40 a dále listinami z insolvenčního spisu, konkrétně přihláškou (žalobcovy pohledávky), smlouvou o zápůjčce a „zesplatněním“ dluhu.

49. Při jednání konaném dne 16. 2. 2018 navrhl žalobce provedení důkazu označeným insolvenčním spisem, týkajícím se insolvenčního návrhu žalované ze dne 2. 8. 2016, s tím, že i součástí tohoto insolvenčního návrhu je seznam závazků dlužnice obsahující závazek, který je předmětem tohoto sporu (č. l. 49 p. v.), jakož i důkaz „návrhem na povolení oddlužení doručeným soudu 9. 6. 2016“, jehož fotokopii předložil soudu (č. l. 51). Insolvenční soud následně předložil žalované „k nahlédnutí“ fotokopii návrhu na povolení oddlužení z „9. 1. 2016“ (správně z 9. 6. 2016) a zaznamenal její reakci, že toto podání vidí prvně a že podpis na podání je její (č. l. 51 p. v.).

50. Již v rozsudku ze dne 26. 11. 2002, sp. zn. [21 Cdo 426/2002](#), uveřejněném pod číslem 58/2003 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 58/2003“), Nejvyšší soud vysvětlil, že navrhne-li účastník soudu, aby provedl určitý důkaz, může tento svůj procesní úkon odvolat jen za podmínek uvedených v ustanovení § 41a odst. 3 o. s. ř. O důkaz, který nebyl uplatněn před soudem prvního stupně, nejde ve smyslu ustanovení § 205a odst. 1 o. s. ř. tehdy, jestliže účastník za řízení před soudem prvního stupně navrhl provedení tohoto důkazu, i když soud prvního stupně důkaz, který byl potřebný ke zjištění skutkového stavu věci, neprovedl jen proto, že účastník později soudu sdělil, že na svém

návrhu na provedení důkazu „netrvá“, nebo mu dal jinak najevo svůj názor, že důkaz nemá být proveden.

51. Poměřováno závěry obsaženými v [R 58/2003](#) je z přednesů žalobce (jeho zástupkyně) při soudních jednáních (jak reprodukovány v odstavcích 45. až 47. a 49. výše) především patrné, že žádný z nich nelze interpretovat jako upuštění od návrhů na provedení důkazu listinami z předchozích insolvenčních spisů dlužnice. Prohlášení zástupkyně „že nakonec již tyto důkazy byly provedeny“ (srov. odstavec 46. výše) lze přičíst na vrub omylu vyvolaného postupem insolvenčního soudu, který, ač u žádné z těchto listin nepostupoval způsobem předepsaným ustanovením § 129 o. s. ř., z nich v prvním rozsudku (z 22. 3. 2018) činil skutková zjištění (srov. odstavec 8. onoho rozsudku).

52. Předchozí insolvenční návrhy dlužnice „hodnotil“ v napadeném rozhodnutí odvolací soud (srov. reprodukce odstavce 7. napadeného rozhodnutí v odstavci 15. výše) s výsledkem pro dovolatele nepříznivým. U důkazu, který soud neprovedl, jsou však nemístné jakékoli úvahy na téma jeho věrohodnosti (pravosti listiny a správnosti údajů v ní uvedených). Závěr o věrohodnosti důkazu je totiž již součástí jeho hodnocení ve smyslu § 132 o. s. ř., přičemž nelze hodnotit důkaz, který soud neprovedl; srov. shodně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 10. 2002, sp. zn. [29 Cdo 2893/2000](#), uveřejněné pod číslem 40/2003 Sb. rozh. obč.

53. Jinak řečeno, závěr, že dovolatel neunesl důkazní břemeno o předání předmětu peněžité zápůjčky dlužnici, přijaly soudy na základě pro dovolatele nepříznivého hodnocení těch listin, jimiž (ač navrženy k důkazu a ač dovolatel od tohoto důkazního návrhu neupustil) neprovedly dokazování (nepostupovaly ohledně nich způsobem uvedeným v § 129 o. s. ř.).

54. Lze spekulovat o tom, zda důkaz „návrhem na povolení oddlužení“ (správně insolvenčním návrhem spojeným s návrhem na povolení oddlužení) z 9. 6. 2016 insolvenční soud provedl při jednání konaném dne 16. 2. 2018 tak, že jej „předložil účastníkům k nahlédnutí“ (srov. reprodukce postupu insolvenčního soudu v odstavci 49. výše). Kdyby tomu tak bylo, pak ovšem insolvenční soud postupoval v rozporu s ustanovením § 157 odst. 2 o. s. ř., jestliže se v rozsudku ze dne 25. 10. 2018 s tímto důkazem nijak nevypořádal. Pro odvolací soud pak platilo, že k takovému důkazu mohl přihlídnout (zabývat se jím), jen kdyby jej zopakoval (§ 213 odst. 2 věta první o. s. ř.). Vzhledem k tomu, že ke skutečnosti, jež měla být tímto důkazem prokázána (předání předmětu peněžité zápůjčky), provedl soud prvního stupně jiné důkazy, z nichž při zjišťování skutkového stavu vycházel, by odvolací soud dokonce byl povinen takový důkaz zopakovat (§ 213 odst. 2 věta druhá o. s. ř.), což neučinil.

55. Závěr, že důkazy předchozími insolvenčními návrhy dlužnice nebyly provedeny proto, že šlo o důkazy, které jsou pro věc nerozhodné a nemohou směřovat ke zjištění skutkového stavu věci (ke zjištění skutečností předvídaných skutkovou podstatou právní normy), nebo o důkazy, které jsou zjevně nabízeny jen proto, aby řízení bylo účelově prodlouženo (důkazy pro rozhodnutí bezvýznamné), případně o důkazy, které byly pořízeny nebo opatřeny v rozporu s obecně závaznými právními předpisy (důkazy nezákonné) [srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 1998, sp. zn. [21 Cdo 1009/98](#), uveřejněný pod číslem 39/1999 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 39/1999“), nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 2008, sp. zn. [21 Cdo 4841/2007](#), uveřejněný pod číslem 71/2009 Sb. rozh. obč., a z judikatury Ústavního soudu např. nález ze dne 6. 12. 1995, sp. zn. [II. ÚS 56/95](#), uveřejněný pod číslem 80/1995 Sbírký nálezů a usnesení Ústavního soudu, nebo nález ze dne 13. 9. 1999, sp. zn. [I. ÚS 236/1998](#), uveřejněný pod číslem 122/1999 Sbírký nálezů a usnesení Ústavního soudu], soudy nepřijaly.

56. Nejvyšší soud tudíž uzavírá, že výše popsané vady řízení, jimiž jsou postiženy závěry obou soudů o neunesení břemene tvrzení a důkazního břemene žalobcem, jsou vadami, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s.

ř.), napadené rozhodnutí zrušil. Jelikož důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí také na rozhodnutí insolvenčního soudu, zrušil Nejvyšší soud i toto rozhodnutí a vrátil věc insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.).

57. Nejvyšší soud (aniž by předjímal řešení otázky, zda dovolatel unese důkazní břemeno ohledně předání předmětu peněžité zápůjčky dlužnici) pro další fázi řízení soudy rovněž upozorňuje, že odkaz dovolatele na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. [33 Cdo 2547/2011](#) nelze mít za „zcela nepřipadný“ (srov. reprodukce odstavce 8. napadeného rozhodnutí v odstavci 16. výše), jestliže onen rozsudek obsahuje pasáže, které prohlášení, že dlužník ve smlouvě o půjčce potvrzuje převzetí půjčky svým podpisem na smlouvě, hodnotí ve prospěch věřitele (zapůjčitele).